

<https://www.eatanews.org/wp-content/uploads/2014/10/Section-3-ETHICAL-CODE.pdf>

### **3 KODEKS ETYCZNY, WSKAZÓWKI DOTYCZĄCE PROFESJONALNEJ PRAKTYKI ORAZ KOMISJA ETYCZNA**

#### 3.1 Wskazówki deontologiczne

#### 3.2 Wskazówki dotyczące profesjonalnej praktyki

##### 3.2.1 Tytuły

##### 3.2.2 Podstawowe zasady dotyczące reklamy

##### 3.2.3 Zasady używania znaku firmowego i wskazówki dotyczące używania logo AT

##### 3.2.4 Zalecenia dotyczące etyki zawodowej

#### 3.3 Rola Doradcy EATA ds. Etyki

#### 3.4 Procedury uzyskania porady, mediacji i arbitrażu

##### 3.4.1 Procedura uzyskania porady

##### 3.4.2 Procedura mediacji

##### 3.4.3 Procedura arbitrażu

### **3 KODEKS ETYCZNY, WSKAZÓWKI DOTYCZĄCE PROFESJONALNEJ PRAKTYKI ORAZ KOMISJA ETYCZNA**

#### **3.1 Wskazówki deontologiczne**

Poniższe wskazówki deontologiczne zostały opracowane w oparciu o kodeksy etyczne EATA i ITAA oraz inne odnośne deklaracje; zawierają one informacje dla członków afiliowanych towarzystw dotyczące kryteriów etycznych, których przestrzegania oczekuje się w profesjonalnej praktyce. Wskazówki te stanowią również informację dla opinii publicznej na temat etycznych zachowań, których oczekuje się od członków EATA. Kompletny kodeks etyczny EATA dostępny jest na stronie internetowej EATA <http://www.eataneews.org/eata-2/ethics/>

Afiliowane towarzystwo może zawiesić członkostwo lub kontrakt szkoleniowy członka, jeśli jego zachowanie jest niezgodne z podstawowymi zasadami zawartymi we wskazówkach i /lub jeśli członek nie zechce zmienić swojego zachowania po konfrontacji z kolegami lub z towarzystwem.

Afiliowane lub regionalne organizacje mogą umieszczać dodatkowe wymagania w swoich kodeksach etycznych, a każdy kandydat powinien być zaznajomiony z wszystkimi wymaganiami, które go dotyczą.

#### **WSKAZÓWKI DEONTOLOGICZNE EATA**

A. Członek EATA uznaje godność wszystkich istot ludzkich. Oczekuje się, że członkowie EATA zachowują się w taki sposób, aby nigdy nie propagować ani biernie się zgadzać z żadną formą zachowań dyskryminacyjnych lub ucisku.

B. W swoich publicznych wystąpieniach członkowie EATA powstrzymują się od uwłaczających sformułowań i insynuacji, które w sposób negatywny przedstawiałyby reputację, kwalifikacje lub charakter innych członków, mając na uwadze to, że reprezentują oni EATA i analizę transakcyjną. Z drugiej strony, bezpośrednia osobista i obiektywna krytyka jest mile widziana.

C. Podstawową odpowiedzialnością członków EATA jest świadczenie klientom najlepszych możliwych usług oraz działanie w taki sposób, by nie wyrządzić szkody, zarówno intencjonalnie, jak i przez zaniedbanie.

D. Członkowie EATA powinni dążyć do tego, by ich klienci rozwijali w sobie świadomość godności, autonomii i osobistej odpowiedzialności oraz funkcjonowali z takiej pozycji.

E. Etyczne praktykowanie analizy transakcyjnej obejmuje wejście z klientem w świadomą relację opartą na kontrakcie, przy czym zarówno klient, jak i członek EATA powinni mieć zdolność i intencję do zrealizowania tego kontraktu. Jeżeli klient nie jest w stanie lub nie chce działać w sposób odpowiedziany w ramach relacji opartej na kontrakcie, wówczas członek EATA musi zakończyć relację w sposób, który nie przyniesie szkody klientowi.

F. Członek EATA nie będzie wykorzystywał relacji profesjonalnych w żadnym celu, w tym, w celach finansowych i seksualnych i nie tylko. Relacje seksualne między członkami EATA a ich klientami, osobami superwizowanymi i uczniami są zakazane.

G. Członkowie EATA nie będą podpisywać lub utrzymywać profesjonalnych kontraktów, w sytuacji kiedy inne działania lub relacje między członkami EATA a ich klientami mogłyby narazić na szwank profesjonalny kontrakt.

H. Profesjonalną relację między członkiem EATA a jego klientem ustala się w kontrakcie. Taka profesjonalna relacja kończy się, gdy kończy się kontrakt. Jednakże, określona odpowiedzialność zawodowa trwa po zakończeniu kontraktu. Obejmuje ona:

- Utrzymanie uzgodnionej tajemnicy
- Unikanie jakiegokolwiek wykorzystywania wcześniejszej relacji
- Zapewnienie pomocy po zakończeniu kontraktu, jeśli zajdzie taka potrzeba

I. Członkowie EATA będą działać i świadczyć usługi z pełną odpowiedzialnością i znajomością istniejących uregulowań prawnych stanu i/lub kraju, w którym pracują.

J. Przy nawiązywaniu profesjonalnej relacji członkowie EATA biorą odpowiedzialność za zapewnienie klientowi odpowiednich warunków, w tym doprecyzowanie przestrzegania poufności, zapewnienie fizycznego bezpieczeństwa stosownie do formy podejmowanych działań oraz uzyskania świadomej zgody w przypadku procedur wysokiego ryzyka.

K. Jeżeli członkowie EATA zdadzą sobie sprawę z tego, że osobiste konflikty lub problemy medyczne mogą wpłynąć na ich zdolność do utrzymywania relacji opartej na kontrakcie, muszą oni albo zakończyć kontrakt w profesjonalny i odpowiedzialny sposób albo upewnić się, że klient posiada wszystkie niezbędne informacje potrzebne do podjęcia decyzji o pozostaniu w relacji opartej na kontrakcie.

L. Członkowie EATA przyjmują na siebie odpowiedzialność za konfrontowanie się z kolegami, co do których istnieją racjonalne przesłanki, że działają oni w sposób nieetyczny, a także do zgłaszania takich przypadków do stosownych organizacji zawodowych, jeśli osobista konfrontacja nie doprowadziła do rozwiązania problemu.

M. Członkowie EATA, którzy wykorzystują analizę transakcyjną w swojej praktyce wykazują się zaangażowaniem w to, aby być na bieżąco w dziedzinach, w których praktykują poprzez działania takie jak udział w konferencjach i seminariach oraz pisanie i czytanie specjalistycznych materiałów, a także posiadanie aktualnej wiedzy na temat interesów towarzystw AT.

### **3.2 Wskazówki dotyczące profesjonalnej praktyki**

Poniższe wskazówki zostały zatwierdzone przez ITAA i EATA.

#### **3.2.1 Tytuły**

A. Certyfikowany Analityk Transakcyjny może posiadać następujące tytuły:

- Certyfikowany Analityk Transakcyjny (Doradztwo)
- Certyfikowany Analityk Transakcyjny (Edukacja)
- Certyfikowany Analityk Transakcyjny (Organizacja)
- Certyfikowany Analityk Transakcyjny (Psychoterapia)

B. Certyfikowani Analitycy Transakcyjni, którzy mają kwalifikacje do bycia instruktorem i/lub superwizorem AT oraz ci, którzy szkolą się w celu uzyskania takich kwalifikacji, mogą posługiwać się następującymi tytułami:

- Nauczyciel i/lub Superwizor Analizy Transakcyjnej
- Trener CTA
- Tymczasowy Nauczyciel i/lub Superwizor Analizy Transakcyjnej

Ponadto podaje się dziedzinę zastosowania.

### 3.2.2 Podstawowe zasady dotyczące reklamy

A. Osoby, które podpisały kontrakt szkoleniowy mogą używać następujących sformułowań: „jako analityk transakcyjny w procesie szkolenia w AT (Doradztwo/ Edukacja/ Organizacja/ Psychoterapia)”. Sformułowania te mogą być również używane w materiałach drukowanych. Inne sformułowania nie mogą być używane.

B. Słowa: „Grupa Analizy Transakcyjnej”, „Leczenie/ Doradztwo/ Psychoterapia w analizie transakcyjnej” oraz inne słowa o podobnym znaczeniu nie będą używane, dopóki osoba świadcząca takie usługi nie zostanie Certyfikowanym Analitykiem Transakcyjnym.

C. Status członkowski oraz poziomy certyfikacji na materiałach drukowanych (broszurach itp.) powinny być podawane w pełnym brzmieniu, a nie za pomocą skrótów, które są niezrozumiałe dla osób niezaznajomionych z kategoriami członkostwa. Przykłady zalecanej formy to „Członek (określonej organizacji krajowej) w trakcie szkolenia” lub „Certyfikowany Analityk Transakcyjny” lub „Tymczasowy Nauczyciel i/lub Superwizor Analizy Transakcyjnej”.

D. Sformułowania „Analityk Transakcyjny (Doradztwo/ Edukacja/ Organizacja/ Psychoterapia)”, „Tymczasowy Nauczyciel i/lub Superwizor Analizy Transakcyjnej”, „Trener CTA” i „Nauczyciel i/lub Superwizor Analizy Transakcyjnej (Doradztwo/ Edukacja/ Organizacja/ Psychoterapia)” mogą być używane wyłącznie przez tych członków, którzy mają odpowiednie kwalifikacje, a zatem uzyskali odpowiadający tym tytułom status.

E. Tylko Tymczasowi Nauczyciele i/lub Superwizorzy Analizy Transakcyjnej, Trenerzy CTA oraz Certyfikowani Nauczyciele i/lub Superwizorzy Analizy Transakcyjnej mogą oferować szkolenia z AT prowadzące do uzyskania tytułu Analityka Transakcyjnego w ramach organizacji krajowych, EATA lub ITAA.

F. Sformułowania implikujące bycie osobą szkolącą się u określonego trenera nie mogą być używane; używanie nazwiska trenera do podwyższania własnego statusu jest uznawane za zachowanie nieprofesjonalne.

G. Nie można łączyć [własnego nazwiska] z nazwiskiem członka o innym statusie (np. w materiałach drukowanych) w celu implikowania, że posiada się certyfikat tej kategorii. Osoby szkolące się będące w kontrakcie powinny zwrócić się do swoich Superwizorów Prowadzących, aby upewnić się czy przestrzegają powyższych wskazówek.

H. Członkowie nie powinni publikować materiałów reklamowych, w których padają stwierdzenia takie jak „AT zmieni twoje życie”, gdyż jest to obietnica wyolbrzymiona.

I. Towarzystwa (EATA, ITAA, organizacje krajowe) popierają jednostki, a nie produkty. Dlatego ogłoszenia dotyczące produktów (książek, kaset, T-shirtów itp.) powinny być

oddzielone od ogłoszeń dotyczących nauczania i szkolenia oraz oświadczeń zawierających status członkowski.

J. Słowa „analiza transakcyjna” nie powinny być używane w sposób sugerujący, że jedno z towarzystw przyznało jednostce lub organizacji specjalny przywilej czy wyłączność na stosowanie analizy transakcyjnej.

### 3.2.3 Zasady używania znaku firmowego i wskazówki dotyczące używania logo AT

- Logo AT – trzy koła ułożone jedno nad drugim – jest znakiem firmowym Zrzeszonego Towarzystwa Analizy Transakcyjnej. Logo oznacza certyfikowane członkostwo w ITAA, EATA lub innych afiliowanych i wzajemnie się uznających organizacjach. Tylko certyfikowani członkowie mogą wykorzystywać logo na papierze firmowym, wizytówkach, w broszurach itp.
- Wszystkie trzy koła muszą mieć taką samą średnicę i muszą być ułożone pionowo.
- Jeżeli w kołach umieszcza się napisy, to mogą to być wyłącznie wielkie litery P, A, C (czytając z góry na dół) lub całe słowa Parent, Adult, Child (z góry na dół). Dopuszcza się tłumaczenie tych liter i słów na inne języki.
- Żadne inne słowa zaczynające się od liter P, A, C nie mogą być umieszczane w kołach.
- Logo AT nie może być łączone z innymi symbolami o znaczeniu religijnym, politycznym, filozoficznym lub innym.

### 3.2.4 Zalecenia dotyczące etykiety zawodowej

- Trenerom nie wolno akceptować kontraktów z osobami szkolącymi się, które są w kontrakcie z innym trenerem, bez przejścia przez stosowny proces negocjacji i przeniesienia kontraktu.
- Członkowie nie doradzają klientom lub osobom szkolącym się u innych członków.
- Członkowie ustalają jasne, uczciwe kontrakty w klientami i kolegami.
- Tytuły powinny być używane w formie wskazanej we Wskazówkach Profesjonalnej Praktyki EATA. Dotyczy to wszystkich *ogłoszeń, nagłówków listów* lub innej formy reklamy stosowanej przez TSTA, Trenerów CTA, PTSTA lub CTA. Inne tytuły nie powinny być używane; jakakolwiek kombinacja tytułów nie powinna być używana. Jeżeli Superwizor Prowadzący ma kandydata do szkolenia w dziedzinie innej niż ta, w której posiada certyfikat, należy to zgłosić odrębnie, a każde odstępstwo [w tym względzie] przyznane przez ITAA lub EATA powinno być wspomniane niezależnie od oficjalnego tytułu [Superwizora].

### 3.3 Rola Doradcy EATA do spraw etyki

Wszelkie skargi powinny być rozpatrywane bezpośrednio przez afiliowane organizacje. EATA jest organizacją ogólną zrzeszającą afiliowane organizacje, a jednostki stają się członkami poprzez [członkostwo] w organizacjach afiliowanych, do których należą. Organizacje afiliowane z EATA mają swoje własne komisje, kodeksy i procedury. Afiliowane organizacje ponoszą odpowiedzialność za rozwiązywanie spraw dotyczących własne naruszenia zasad etyki i profesjonalnej praktyki. Rolą Doradcy EATA ds. Etyki jest oferowanie porady i wsparcia w kwestiach etycznych, a w wyjątkowych okolicznościach bezpośrednio rozpatrywanie spraw dotyczących naruszania zasad etyki i profesjonalnej praktyki w afiliowanych organizacjach. Z Doradcą można się skontaktować poprzez biuro EATA.

**Rola Doradcy EATA:**

- Jedną z ról Doradcy EATA ds. Etyki jest zagwarantowanie właściwej implementacji wskazówek dotyczących profesjonalnej praktyki na poziomie afiliowanych organizacji.

- definiuje **Zasady Etyczne**

- opisuje **charakter procedur i zasad**, które są **wiążące** dla afiliowanych organizacji

Działania doradcy EATA ds. Etyki skupiają się **na prewencji i edukacji**, obejmujących dyskusje na trudne tematy, warsztaty w ramach konferencji, udzielanie informacji i artykuły.

Doradca EATA ds. Etyki oferuje **wsparcie** członkom (afiliowanych organizacji). Na prośbę afiliowanych organizacji Doradca EATA ds. Etyki lub jego przedstawiciel może zaoferować:

- poradę, superwizję, mediację i arbitraż

- wsparcie dla afiliowanych organizacji w znalezieniu bezstronnych osób, które zbadają sprawę

- wsparcie dla afiliowanej organizacji w budowaniu komisji etycznej.

- Doradca EATA ds. Etyki będzie również **konfrontował** się z afiliowanymi organizacjami, w przypadku gdy proces nie był jasny lub poprawny.

Indywidualni członkowie mogą pytać Doradcę EATA ds. Etyki o informacje dotyczące spraw etycznych. Jeżeli to będzie konieczne, Doradca EATA ds. Etyki może wskazać procedury postępowania.

We wszystkich kwestiach etycznych dotyczących bezpośrednio EATA lub organizacji afiliowanych, EATA i organizacje afiliowane postąpią zgodnie z decyzją sądu cywilnego i – jeśli to będzie konieczne - nałożą sankcje (takie jak np. rezygnacja, wykluczenie itd.).

**3.4 Procedury uzyskania porady, mediacji i arbitrażu**

Wszystkie procedury będą prowadzone w sposób poufny. Jeżeli znajdzie potrzeba upublicznienia niektórych kwestii, wszystkie strony zostaną poproszone o zgodę.

**3.4.1 Procedura uzyskania porady**

Organizacje afiliowane i indywidualni członkowie mogą kontaktować się z Doradcą EATA ds. Etyki, jeżeli mają pytania dotyczące etyki i procedur etycznych. Doradca ds. Etyki udzieli porady lub wyznaczy swojego reprezentanta, który zajmie się sprawą. Każda taka porada jest objęta klauzulą poufności.

**3.4.2 Procedura mediacji**

1. Członek lub towarzystwo kontaktuje się z Doradcą EATA ds. Etyki listownie, mailowo lub telefonicznie i wyjaśnia sytuację.

2. Doradca EATA ds. Etyki pomaga członkowi lub towarzystwu w wyjaśnieniu sytuacji i ustaleniu, jakie kolejne kroki należy podjąć.

3. Jeżeli to konieczne, Doradca EATA ds. Etyki, za zgodą członka/towarzystwa proszącego o radę, kontaktuje się również z drugą stroną w celu wyjaśnienia sprawy. Może się tak zdarzyć np. w sytuacji kiedy brakuje informacji, doszło do nieporozumienia lub pojawiły się plotki.

4. W wyjątkowych okolicznościach EATA może zaangażować się w mediacje, ale tylko wówczas, gdy wszystkie strony wyrażą na to zgodę. Zwykle zadanie polegające na umożliwieniu mediacji leży po stronie afiliowanej organizacji.
5. Kiedy EATA angażuje się bezpośrednio, Doradca ds. Etyki zasugeruje mediatora. Obie strony muszą się zgodzić na wybraną osobę.
6. Doradca EATA ds. Etyki nie będzie wchodził w rolę mediatora.
7. Obie strony, mediator i Doradca EATA ds. Etyki wynegocjują jasny kontrakt dotyczący celu, ram czasowych, częstotliwości [spotkań] oraz podziału kosztów.
8. Kiedy proces mediacji zostanie zakończony, zaangażowane strony i mediator listownie poinformują Doradcę EATA ds. Etyki o wyniku [mediacji] (jeden list podpisany przez wszystkie strony i mediatora).
9. W przypadku, kiedy cel uzgodniony w kontrakcie nie zostanie osiągnięty w założonym czasie, mediator poinformuje Doradcę EATA ds. Etyki o tym, na jakim etapie jest proces. Mediator może złożyć Doradcy EATA ds. Etyki propozycję podjęcia dalszych kroków (np. wydłużenie mediacji lub, alternatywnie, arbitraż lub dochodzenie).
10. Doradca EATA ds. Etyki przedyskutuje wówczas propozycję i wyznaczy kolejne kroki. Jeżeli zgodzi się na propozycję wydłużenia procesu mediacji, zostanie wynegocjowany nowy kontrakt. Jeżeli propozycja polega na przejściu do następnego etapu (np. arbitrażu lub dochodzenia), Doradca EATA ds. Etyki pomoże znaleźć odpowiednie osoby do przeprowadzenia arbitrażu lub komisję, która przeprowadzi dochodzenie.

### **3.4.3 Procedura arbitrażu**

#### **Typ A:**

Obie zaangażowane strony uzgadniają w kontrakcie, kto będzie arbitrem. Arbitr podejmie decyzje w ich sprawie. Obie zaangażowane strony muszą zaakceptować decyzję [arbitra].

#### **Typ B:**

Każda ze stron wybierze osobę, która będzie ją reprezentować. Tych dwoje reprezentantów wspólnie wybierze osobę, która będzie arbitrem. Następnie te trzy osoby [reprezentanci i arbitrer] wspólnie podejmą decyzję, a zaangażowane strony będą musiały ją zaakceptować.

#### **Rola Doradcy EATA ds. Etyki w procesie arbitrażu:**

Wsparcie w znalezieniu arbitra i sformułowaniu przejrzystego kontraktu. Szczegółowe informacje na temat procedur tego procesu są dostępne u Doradcy EATA ds. Etyki.

Kiedy proces arbitrażu dobiegnie końca, zaangażowane strony i arbitrer (arbitrzy) listownie poinformują Doradcę EATA ds. Etyki o wyniku [arbitrażu] (jeden list podpisany przez wszystkie strony i arbitra/arbitrów). Arbitraż to ostatni możliwy rodzaj interwencji oferowany przez EATA. Doradca EATA ds. Etyki poinformuje zaangażowane strony, że sprawa została zamknięta i żadna inna interwencja nie jest oferowana.